

HISTORIA DEL PENSAMENT POLITIC
I SOCIAL

PROFS.: DOLORS IVERN, JOSEP M.
SANAHUJA

1r. CURS CODI 1014

A) TEMARI

I. ABSOLUTISME

- 1.1. El pensament medieval, la crisi del feudalisme i el naixement de l'Estat modern.- La Reforma: Luter-Calví.- El Renaixement.- Maquiavel i l'autonomia de la política.
- 1.2. El pensament polític absolutista.- Bossuet i l'origen diví del poder reial.- Bodí i la sobirania.- Hobbes i el poder irresistible.- L'Estat absolutista.

II. REVOLUCIONS LIBERALS

- 2.1. La Revolució anglesa.- Il·lustració i liberalisme: J. Locke. D. Hume.- El liberalisme econòmic.
- 2.2. La Il·lustració francesa: racionalisme i progrés.- Montesquieu: govern moderat i separació de poders.- J.J. Rousseau: voluntat general i sobirania popular.
- 2.3. La Revolució americana.- Hamilton, Jefferson.- La Constitució nord-americana i el federalisme.
- 2.4. La Revolució francesa.- Sieyès i el concepte de nació.- La Declaració de drets i la Constitució.- El jacobinisme: Robespierre, Saint-Just.

III. CONSERVADORISME I TRADICIONALISME

- 3.1. Del liberalisme moderat al conservadorisme: Burke.- El pensament contrarrevolucionari i tradicionalista catòlic: De Bonald, De Maistre.- Evolució del conservadorisme polític.

IV. LIBERALISME AL SEGLE XIX

- 4.1. El liberalisme decimonònic: corrents i tendències.- El romanticisme polític.
- 4.2. La Il·lustració alemanya: Kant.- Hegel: Estat i societat civil.
- 4.3. El liberalisme francès.- B. Constant.- Els doctrinaris.- A. de Tocqueville.
- 4.4. El liberalisme britànic.- L'utilitarisme: Bentham.- El liberalisme reformista: J. Stuart Mill. T. Hill Green.
- 4.5. L'Estat liberal de dret.

V. NACIONALISME

- 5.1. El nacionalisme al segle XIX: corrents i tendències.- Nacionalisme liberal i republicà: Mazzini.
- 5.2. Nacionalisme conservador i tradicionalista.- Fichte.- Nacionalisme imperialisme.

VI. SOCIALISME

- 6.1. Utopisme i socialisme.
- 6.2. L'anarquisme.- Proudhon. Bakunin.
- 6.3. El pensament polític i social de Marx i Engles.
- 6.4. La II Internacional i les tendències del pensament socialista.- L'ortodòxia socialdemòcrata: K. Kautsky.- La revisió del marxisme: E. Bernstein.- El socialisme no marxista: els fabians i els orígens del laborisme britànic.- L'evolució del socialisme democràtic al segle XX.
- 6.5. La Revolució russa.- El comunisme i el pensament de Lenin.- Trotski, Stalin i la construcció del socialisme.- L'Estat soviètic.- Corrents i tendències del comunisme: Mao Zedong. Gramsci.

VII. FEIXISME

- 7.1. Ideologia del feixisme italià i del nacionalsocialisme alemany.- L'Estat feixista.

VIII. CORRENTS POLÍTICS DEL MÓN ACTUAL

- 8.1. La doctrina político-social de l'Església.- La democràcia-cristiana.
- 8.2. L'Estat social de dret.- Keynes.- Transformacions institucionals.-
- 8.3. La via democràtica al socialisme i les teories crítiques de la societat.
- 8.4. La crisi actual i el neoliberalisme.
- 8.5. La descolonització.- Nacionalisme i populisme.- Noves tendències ideològiques al Tercer món.

B) BIBLIOGRAFIA

A. Introducció

R.H.S. Crossman: Biografía del Estado moderno, Fondo Cultura Económica.

B. Obres generals

-Manuels

G. Sabine: Historia de la teoría política, Fondo Cultra Económica.

J. Touchard: Historia de las ideas políticas, Tecnos.

J. Chevalier: Los grandes textos políticos. Desde Maquiavelo a nuestros días, Aguilar.

-Antologies de textos

W.Ebenstein: Los grandes pensadores políticos, Revista de Occidente.

Id.: Pensamiento político moderno, Taurus.

M.C. Iglesias, J. Aramberri: Los orígenes de la teoría sociológica, Akal.

J. Subirats, P. Vilanova: La evolución del Estado en el pensamiento político, Petrel.

C) BIBLIOGRAFIA DE CONSULTA

-Estudis

I) Absolutisme

P. Anderson: El Estado Absolutista, Siglo XXI.

M. Weber: La ética protestante y el espíritu del capitalismo, Península.

J. Solé Tura: Reinterpretación de Maquiavelo, "Convivium" 32, 1970 (recopilat a Subirats-Vilanova op. cit.)

- I. Molas: A cinco siglos de Maquiavelo, "Destino", 1969 (recopilat a íd.)
- G. Garmendia, N. Schmidt: Tomas Hobbes y los orígenes del Estado burgués, Siglo XXI.
- C.B. Macpherson: La teoría política del individualismo posesivo. de Hobbes a Locke, Fontanella.
- II) Liberalisme i tradicionalisme
- A. Vachet: La ideología liberal, Fundamentos
- G.M. Trevelyan: La revolución inglesa, Fondo Cultura Económica.
- Cassier: La filosofía de la Ilustración, Fondo Cultura Económica.
- L. Althusser: Montesquieu, la política y la historia, Ariel.
- Bury: La idea de progreso, Alianza.
- A. Vicens: Conocer Rousseau y su obra, Depesa.
- R. Hofstadter: La tradición política americana y los hombres que la forjaron, Seix Barral.
- A. Soboul: La Revolución francesa, Oikos-Tau.
- L. Diez del Corral: El liberalismo doctrinario, Instituto Estudios Políticos.
- J.P. Mayer: Alexis de Tocqueville, Fondo Cultura Económica.
- R. Denker, W. Euchner, I. Fetscher, C. Ritter: Kent como pensador político, Eduard Gersesheim.
- H. Marcuse: Razón y Revolución Hegel y la formación de la teoría social, - Alianza.
- M. Dobb: Estudios sobre el desarrollo del capitalismo, Siglo XXI.
- F. Laski: El liberalismo europeo, Fondo Cultura Económica.
- C. B. Macpherson: La democracia liberal y su época, Alianza.
- E. Díaz: Estado de derecho y sociedad democrática, Taurus.
- P. Lucas Verdú: John Stuart Mill y la democracia representativa (introd. a J.S. Mill: De la libertad, Tecnos.).
- H. Kohn: El nacionalismo. Su significado y su historia, Paidós.
- C.B. Macpherson: Burke, Alianza.
- III) Socialisme
- J. Droz: Historia del socialismo, Laia.
- G. Lichteim: Breve historia del socialismo, Alianza
- A. Kriegel: Las Internacionales obreras, Martínez Roca.
- G.D.H. Cole: Historia del pensamiento socialista, Fondo Cultura Económica.
- J. Droz: Historia general del socialismo, Destino.
- G. Lichteim: Los orígenes del socialismo, Anagrama.
- J. Joll: Los anarquistas, Grijalbo.
- P. Ansard: El nacimiento del anarquismo, Amorrortu.
- H. Lefebvre: Síntesis del pensamiento de Marx, Nova Terra.
- E.J. Hobsbawm i al.: Historia del marxismo, Bruguera.
- G. Kolakowski: Las principales corrientes del marxismo, Alianza.
- G. Lichteim: El marxismo, Anagrama.
- B. Gustafsson: Marxismo y revisionismo, Grijalbo.
- G. Lefrano: El socialismo reformista, Oikos-Tau,
- A. Zanardo i al.: Historia del marxismo contemporáneo. La socialdemocracia y la II Internacional, Avanos.
- G. Likáos: Lenin: la coherencia de su pensamiento, Grijalbo.
- E.H. Carr: La revolución bolchevique, Alianza.
- IV) Feixisme
- H. Arendt: Los orígenes del totalitarismo, Alianza.

- O. Bauer, H. Marcuse, E. Rosenberg: Fascismo y Capitalismo, Martínez Roca.
- E. Bettelheim: La economía del nazismo.
- R. Ledesma: ¿Fascismo en España?, Ariel.
- V) Estat Social
- R. Bendix: Max Weber, Amorrortu.
- A. Goldener: La crisis de la sociología occidental, Amorrortu.
- M. García Pelayo: Las transformaciones del Estado contemporáneo, Alianza.
- E. Lombardi, G. Martinet: La alternativa socialista, Blume.
- M. Jay: La imaginación dialéctica. De una historia de la Escuela de Frankfurt, Taurus.
- M. Teodori: Las nuevas izquierdas europeas, Blume.
- VI) La descolonització
- Y. Benot: Las ideologías de la independencia africana, Depesa.
- P. Worsley: El Tercer Mundo, Siglo XXI.
- R. Mesa: Las revoluciones del Tercer mundo, Edicusa.
- Textos clàssics
- Maquiavel: El príncep.
- Hobbes: Leviatan.
- Locke: Assaig sobre el govern civil.
- Montesquieu: De l'esperit de les lleis.
- Rousseau: Del contracte social.
- Discurs sobre l'origen i els fonaments de la desigualtat entre els homes.
- Sieyès: Què és el tercer estat.
- Tocqueville: La democràcia a Amèrica.
- Kant: Crítica de la raó pràctica.
- Hegel: Filosofia del dret.
- Mill: Sobre la llibertat.
- Pi Margall: Les nacionalitats.
- Bruke: Reflexions sobre la Revolució a França.
- Prat de la Riba: La nacionalitat catalana.
- Proudhon: Què és la propietat.
- Bakúnin: Déu i l'Estat.
- Marx: Manifest comunista.
- El Capital.
- Engels: Anti-Dühring.
- Bernstein: Els fonaments del socialisme i les tasques de la socialdemocràcia.
- Lenin: L'Estat i la revolució.
- Hitler: La meua lluita.
- Weber: Economia i societat.
- Parsons: El sistema social.
- Keynes: Teoria general de l'ocupació, l'interès i el diner.
- Schumpeter: Capitalisme, socialisme i democràcia.
- Galbraith: El nou Estat industrial.

(D'aquests textos n'hi ha diverses edicions castellanes, catalanes i hispanoamericanes).